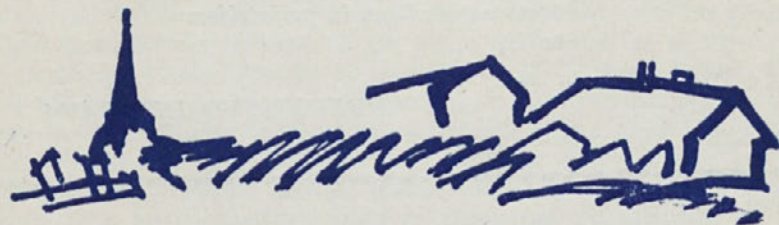

W/4/5

**GLASILO DOMOBRANCEV
IN PRVIH
PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV**

LETO IX.

ŠTEV. 12

Interés General Concesión 4848

Tak je bil naš Božič doma

*DOZIVET SVETI VEČER,
USPEHA IN BLAGOSLOVA V NOVEM LETU 1959*

*vsem naročnikom in prijateljem
vošči*

UREDNIŠTVO IN URAVA

V invalidski fond je daroval g. Jager Anton, Argentina 50.— pesov.
V tiskovni sklad je prispeval g. Jager Anton, Argentina, 50.— pesov.

Ustanovitelj „Vestnika“ duh. svetnik Karel Skulj

BOŽIČNI POZDRAV

I. Z.

Zopet gre v zaton eno leto, leto 1958. Morda je doma zapadel že prvi sneg. Zdi se mi, da mora biti tako, ker se pač bliža božični čas. Bliža se tista lepa skrivnostna božična noč, ki razveseljuje srca mnogih, ki v mnogih srcih utrdi in poglobi vero ter prinese novih nad.

Prepričan sem, da bomo ta dan in to noč v mislih poromali ne-hote nazaj v pretekle dni, nazaj v domači krog, v domače kraje. Tako bomo od doma proč praznovali pravtako kot nekdanj, z živo željo, da bomo istih misli in želja tudi na Božič v letih, ki so pred nami.

Se spomniš, kako je uro ali dve pred začetkom polnočnice na božični večer doma vse oživel? Tu in tam so se odprla vrata. Oče in mati z odraslimi otroci so zapustili toplo razsvetljeno izbo in se odpravili na pot k bližnji farni cerkvi. Bili so toplo oblečeni, srce pa jim je ogrevala še radost večera. Običajno so se jim kmalu pridružili drugi in še in še. Na mnogih krajih so prihajali k cerkvi tako v gručah iz sosednjih vasi in različnih smeri. Iz cerkvenih lin so se razlegali zvoki božičnih pesmi. Sveta noč, blažena noč... je šlo od srca do srca, iz vasi do vasi in mest.

Vse je le droban delec nepozabnega iz tistih dni. Gotovo se dobro spomniš vsega. Za nami je sedaj vojna in ena največjih nesreč našega naroda, ki ga je vrgla v roke oblastnikov brez vesti in srca. Večina rojakov v zaslužnjeni domovini bo praznovala tako te praznike le bolj na tihem, nedvomno pa globoko in polno. Šli bodo k polnočnici, čeprav jih čaka naslednji dan, Božič, delo prav tako kot druge dni. Tam je duh „novega časa“, ki krade našemu človeku najdražje leto za letom.

Zopet je tu božični čas. V mnogih družinah bodo pogrešali mnoge. Da, na božični večer še prav posebej. Ne redka mati bo zopet pri svojem sinu. Morda edinec, ali pa jih je imela več, ki se niso vrnili. Druga bo pri svojih otrocih, ki so odšli in jih je vzela tujina. Razumem njeno željo, da bi povsod, kjerkoli so, ostali zvesti domu. Ostali zvesti domu in bili nedostopni za vse slabe varljive klice tujega sveta, ki jih obdaja.

Morda si bil doma zadnjič enkrat med vojno? Morda si zapustil dom v letu, ko so zapustili dom in domovino mnogi? Ali pa je to Tvoj prvi božič na tujem? Vsak zase ve povedati dolgo povest o sebi in dragih... Ko bo prišla skrivnostna noč, se bom spomnil na znane in neznanne... Spomnil se bom vseh, ki so morali umreti mladi, polni idealov in lepih zgledov. Misel bo romala v naše kraje in dalje na vse konce sveta, kjer prebiva naš človek. Rad bi Vam iskreno stisnil roko in voščil iz dna srca.

Vesel in blagoslovljen Božič!

Vse premalo poznamo naše soborce; vse premalo o njih pišemo in govorimo. Še to, kar je ostalo spomina nanje, bo kmalu pozabljeno, ako se ne potrudimo, da spomine zapišemo. Ne samo spomine na bojne pohode, na odločilne borbe in zmage, pisati in osvežiti moramo naš spomin tudi na nosilce te borbe, na naše junake, katerih ni več. Te junake je treba prikazati v vsej realnosti njihove veličine.

Kadarkoli se poglobimo in gremo nazaj v našo burno preteklost, bomo hote ali nehoti naleteli na osebe, ki so bili junaki v vsakem pomenu besede. Bili so odločni in brezkompromisni borci, bili so prežeti s krščanskimi in slovenskimi ideali, skratka bili so pravi idealisti. Ob tem razmišljanju mi prihaja na misel grupa borcev, ki je jeseni leta 1942 operirala v šentrupersko-mokronoški dolini.

Sredi avgusta leta 1942 je odred slovenske vojske izpod Gorjanskega pogorja krenil po Dolenjski. Nebogljen je bil ta odred, komunisti so ga odkrili in se z vso silo prizadevali, da popolnoma uničijo to grupo in vsak poiskus vstanka proti njihovemu boljševiškemu pohodu. Komunisti so dobro vedeli, da je grupa, s katero imajo opravka, grupa idealistov; ne kakih nasilno mobiliziranih, pač pa prostovoljcev, ki so vedeli, zakaj so zapustili svoje domove in odšli na branik svoje domovine. Skoncentrirali so vse svoje bojne tolpe proti mladim idealistom. Prlekova grupa, Belokranjski odred, Dolenjski odred in Gorjanski bataljon — vsi so hiteli v napad proti njim, ki so se jim drznili staviti po robu, proti njim, ki jim je bilo vseeno, da narod krvavi pod okupatorjem in boljševiškim hlapcem. Odprta borba se je pričela; krvava in strašna je bila ta borba. Protikomunistični borci so bili maloštevilni, bili so slabo oboženi in osamljeni. Vendar obupali niso. S smehom in pesmijo na ustih so šli iz boja v boj. Njih naloga je bila prevzvišena, da bi v njihovih srcih bilo prostora za omahovanje in strah. Nihče ni mislil na muke in smrt, nihče o tem niti govoril ni. Gotovo je, da so se borci nevarnosti zavedali, zavedali pa so se tudi, da je upanje naroda v njih in ako oni klonejo, bo klonil tudi naš narod pod silno težo vseh pregnjalcev.

Dne 2. in 3. septembra 1942 je ta bojna grupa, sita zasledovanja partizanskih odredov, ki so se v naglici množili, šla v protinapad in začela z zasledovanjem sovražnika. Akcije so se vršile v tistih dneh okoli Št. Ruperta v smeri Okrog—Cirniki. 3. septembra je odred vršil juriš na položaje Gubčeve brigade v Kamenju in Dragi. V bojnem razporedu so borci iz vasi Št. Rupert šli proti sovražnikovim položajem. Teren je bil sicer malo valovit, vendar silno neugoden, sama čistina. Partizanski položaji pa so bili v Kamenju na vzvišenih mestih in obronkih hribčkov, tako da so imeli sijajen pregled na dolino, obenem pa odličen obrambni položaj. Na to neugodnost ni nihče mislil, kot ni mi-

slil na moč sovražnikovo. Jasno je bilo, da je bil sovražnik mnogo močnejši tako številčno kakor tudi po orožju. To dejstvo pa ni nikakor uplašilo naših borcev, da bi se skrili in zapustili namero o napadu oziroma protinapadu.

Cim so se borci prikazali in dospeli v domet puškinih krogel so partizani začeli z ostrim mitraljeskim obstreljevanjem in protijurišnim napadom da bi zajezili napadalce.

Toča krogelj iz partizanskih težkih in lahkih mitraljezov je bila znak poveljstvu naše enote, da je potrebno napraviti protiukrepe in hipno je padlo povelje: „Juriš, hura!“ Kot eden so borci skočili in v naskoku navalili na sovražne položaje. Presenečen sovražnik ni nudil odpora, bil je potolčen in pustil je svoj bojni material na terenu.

Komunisti so videli, da imajo res opravka z borci, zato so hiteli, da z naglico ne samo pomnože število svojih enot nego tudi to, da formirajo bojne enote, ki bodo močnejše. Formacija brigad se je začela. Komunisti so skoncentrirali v okolici Trebelna in na Trebelnem dve kompletni brigadi z okoli skupno 1000 mož. Njihov cilj — uničenje protikomunistične vojske, ki je operirala na tem področju. Naši borci niso čakali, da jih sovražnik napade in najde nepripravljene. Zavedali so se, da se to mora zgoditi. Zopet so odšli v napad in napadali sovražnika na samem zbornem mestu. 5. septembra je naša bojna enota šla preko Lakenca in začela napad na Blečji in Drečji vrh, na skoncentrirane partizanske enote, enote Gubčeve in Tomšičeve brigade. Sovražnik je zapazil in doznal namero in se pripravil. Pričakal je naše borce v okopih na položajih. Povelje je padlo „juriš, hura“, in borci so se vsuli v bojnem razporedu po hosti poraščeni s šibkim drevjem in grmičevjem navzgor. Dasiravno je bila vzpetina strma se bojna vrsta naših borcev ni niti za hip ustavila. V enournem neprestanem jurišu je v naskoku bil zavzet Blečji vrh in partizanske enote so bile razbite. V tej borbi je padel Jože Lojk iz Zajčjega vrha. Težko je bil ranjen v trebuh tudi poročnik Ferdinand Dobnik, ki je še, ko je umiral, bil poln sreče in idealizma, da umira za pravo stvar. Prosil je za vodo, ko mu je zdravnik povedal, da ne sme piti, ker bi mu to škodovalo, se je nasmehnil in rekel, da mu ne bo škodovalo. Dali so mu v usta žlico omočeno v vodi, ponovno se je nasmehnil rekoč: „To še za bolho ni zadosti...“ Kasneje je na prenosu umrl spravljjen z Bogom. Težko ranjen je bil tudi France Kremžar, kasnejši branilec Grahovega.

Taki so bili torej naši borci in tak njihov idealizem brez primere. V srcih teh mladih idealistov ni bilo sovraštva, ni bilo intrig, bila pa je moč idealizma in zavednosti. V zapiskih in zgodovini partizanske borbe je borba opisana takole:

„...Beli so se borili kot levi, njih borba se je vršila v odličnem vojaškem razporedu in niso niti za las odstopili...“ Tako tudi sovražnik priznava, kar mi morda danes že več ne vemo. Zavedajmo se, da smo v imenu mrtvih junakov dolžni mi govoriti!

*Vsem soborcem, prijateljem in rojakom naša iskrena voščila
k prazniku miru in Ljubezni.*

*Ob bornih jasicah se bomo našli — oni razmetani po tujem
in oni — v suznosti doma z enim samim skupnim darom
novorojenemu Zveličarju:*

*Z našim slovenskim srcem stokrat preizkušanim, ogoljufanim
in zaničevanim, toda iskrenim in zvestim — pa z eno samo
veliko prošnjo:*

*Svobode, miru in ljubezni naši zemlji pod
zasneženim Triglavom!*

Božjega blagoslova vsem v letu 1959!

ZVEZA SLOVENSКИH PROTİKOMUNISTIČNIH BORCEV

.....

*Ob svetih božičnih dneh se naša misel se posebno vrača nazaj
v domovino, k zaslužjenim bratom in našim nesmrtnim ju-
nakom, da z njimi in z vsemi soborci potrdimo zahtevo pra-
vičnega miru in resnične svobode naši domovini!*

*Lep sveti večer, blagoslova, uspeha in močne volje
v novem letu
želi*

BOJEVNIK DBSB

Bodite bratje vsi v isti cilj zagledani

Govor pisatelja Karla Mavserja na proslavi 15-letnice Turjaka in Grčarič v Clevelandu 13. septembra 1958.

Dne 19. septembra ob četrtna dve popoldne je minilo 15 let, odkar so vaški stražarji po sedemdnevni borbi zapustili goreči turjaški grad. Sredi dima, po razoranem dvorišču so se predali rdečim bratom, ki so vsem obljubili amnestijo. V dolgih vrstah smo odhajali in ta odhod je bil za večino pot v smrt, zakaj dane besede komunist nikoli ne drži.

Petnajst let je od tega in naprosili ste me, da bi se z vami vred spomnil svojih dragih prijateljev in znancev, vseh tistih, s katerimi sem delil usodo sedmih dni na gradu in usodo kočevskega gradu, ko smo v ozkih celicah obračunavali z življenjem, skupno z junaki iz Grčarič. Petnajst let je že tega in od velike tragedije smo se odmaknili že tako daleč, da so mnogi med nami, ki se je ne znajo več predstavljati. Pregloboko smo že zašli v svoji komodnosti, da je bil nekoč drug čas, čas, ko si šel zvečer spat in nisi vedel ali boš spal do jutra ali morda za celo večnost. Sredi tujega sveta, ki ni brez krivde za našo tragedijo, smo v nekaj borih letih pozabili na velike žrtve naših ljudi, ki so z nami rasli, ki so bili naši prijatelji in naši znanci, naši sorodniki, morda naši bratje in naši očetje.

Prijatelji moji, narod, ki tako hitro pozablja lastne žrtve, je slab narod. Tak narod nima več močne hrbtenice in se bo stopil v tujini kakor marčev sneg. Svetu grozi nov Turjak, veliki Turjak, ko se zna zgoditi, da se bo svoboden svet zaprl za zidove namesto, da bi branil svoje postojanke že v zaledju. Če se to zgodi, tedaj bomo doumeli preteklost. Daj Bog, da se to ne zgodi.

Ne želim govoriti nocoj v svojem imenu, govoriti hočem v imenu tistih, s katerimi sem delil usodo in jih danes ni več. Kadar govorimo kot živi ljudje, se nam rada vzdigne v srcu grenkoba, kadar pa govorimo po ustih mrtvih, ki so prestopili zadnje pragove, tedaj lahko odrinemo grenkobo in misel na maščevanje. In to smo kot katoličani dolžni, zakaj maščevanje nas dela podobne tistim, proti katerim smo se borili. Bij se za pravico, toda nikoli ne pozabi, da ima vsak človek dušo, da je vsak od Boga ustvarjen, čeprav oni sami to taje. Vsak, ki na maščevanje misli, vsak, ki po maščevanju seže, greši in skruni svetlo idejo, za katero so se tisoči borili iz prepričanja. Vem in priznam: lažje se je boriti komunistu, ki ne pozna ne božje in ne človeške postave, kakor katoliku, ki hoče ostati katolik. Toda vem tudi, da je končna zmaga na strani tistega, ki tudi v najhujšem času zamori maščevanje v sebi in ostane človek. Padli so turjaški borci, ki so se branili, toda pred zgodovino bodo ostali moralni zmagovalci. Ko se jih danes spominjam in jih vidim kot žive pred seboj, vem, da tako mislijo, da bi vam enako govorili kakor jaz to minuto.

12. septembra sem z množico drugih stopil skozi velika grajska vrata. Lep je bil turjaški grad in nekoč so v njem živeli hrabri borilci proti Turkom. Še je v kapeli glava Herberta Turjaškega. Turška sablja je pred stoletji odločila to glavo od telesa in za težke zlatnike jo je nadgačeno odkupila družina. Ta mrtva glava, ta lobanja je z votlimi očmi strmela v nas, ko smo prihajali v grad, v branilce, ki so se morali otepati lastnih rdečih bratov.

Turjaški grad z mogočnimi zidovi in vogelnimi stolpi gleda na eni strani proti Ahcu, na drugi proti Zapotoku. Koj pod gradom leži vas, vse na okrog pa so sami gozdovi, ki so bili v tisti jeseni leta 1943 čudovito lepi. Med zeleno smrečje so že padali plazovi rumenega in rdečega listja. V kotu na dvorišču je bil vodnjak s kapnico, takoj za vrati pa lepa kapela. V veliki obokani kleti je nekoč pridigal Primož Trubar, prvi slovenski protestant, človek, ki nam je dal prvo knjigo.

Zakaj smo šli v grad?

Velikokrat sem že slišal ta očitek. Da je bila to strašna napaka, vojaška neumnost in še marsikaj. Rad verjamem, da je bilo to napak, toda zelo lahko je iskati in najti napako po opravljenem delu. Ko smo odhajali na grad, so bili partizani že na poti od Ribnice in sicer v spremstvu italijanskega topništva in laških tankov. Novica nas je zatekla v Dobropoljah, kjer smo se zbirali in tedaj je padla misel, da je Ljubljana v nevarnosti, da jo je treba braniti. Turjak je močan grad in čudno bi bilo, če bi v doglednem času ne prišla pomoč. Takrat je Rekarjev France — Kadunc iz Zdenske vasi — vrgel geslo: Fantje, v Turjak in četudi napravimo iz njega Alkazar!

Borba

In smo šli. Z dobropoljsko četo sem prišel na grad, oziroma na pristavo v nedeljo ponoči, 12. septembra. Koj zjutraj pa so se že prikazali partizani s kamioni in sicer na cesti, ki pelje proti Laščam. Borba se je pričela. Prav danes je točno 15 let, ko smo se bili. Partizani so bili v premoči in so z mitraljezi strahovito bili v gmajno, kjer so bili vaški stražarji. Na ta dan je padel komandant Bambič. Danes je 15-letnica njegove smrti. Toda kmalu so se stražarji znašli in v hudem zaletu vrgli partizane iz grabnov. V divjem begu so se spustili proti Rašci. Z nočjo smo se potlej pomaknili v grad, zaledje, ki naj bi ga čez noč branil Zapotok, je ostalo prazno in ko smo zjutraj vstali, je bil grad obkoljen od vseh strani. Prav danes je torej 15 let, ko so turjaške zidove obkolili. Težke mine so pričele padati na grad, opeka na strehi se je kar v plazovih usipala na dvorišče. Zapotok je molčal in vaški stražarji so stopili k oknom in linam ter pričeli braniti grad samo z mitraljezi in puškami. Drugega niso imeli. Pričela se je tragedija, ki skoraj nima primera v slovenski zgodovini.

Vodnjak so takoj od začetka načrtno razbili, tako, da do vode nismo mogli. Opeke s streh so zginile in v jesensko noč so štrlele samo še lete. Okna smo založili z vrečami peska, moke in riža, z vsem kar smo imeli pri roki. Mina za mino je treskala na dvorišče in v zidove in grad se je tresel v temeljih. Toda vaški stražarji so stali na svojih mestih in gradu se ni mogel nihče približati. Komunistični poveljnik Dule je pozival na predajo, toda zahteval predajo na milost in nemilost. Komandant Perne in ostali so takoj odklonili in predlagali, da se ne damo in da imamo pravico mirnega odhoda. Vedeli smo vsi, da so vsi partizanski poskusi za premirje samo prilika, da so se pomaknili bližje in da so njih obljube o amnestiji samo prazne besede. Tedaj so v jezi zažgali pristavo spodaj. Računali so, da bo hud ogenj vnel ostrežje. Toda pristava je pogorela in gradu se ogenj ni prijel. Zaman so bili vsi napori, zaman vse mine. Grad se je držal.

Italijani pridejo s topovi in tanki pomagat rdečim

Tedaj pa je neko jutro udarilo, grad se je zamajal, dim in hrušč sta bila tolikšna, da se ni videlo nikamor. Takoj smo vsi uganili: topovi: Laški topničarji so v bratstvu z našimi rdečimi brati pričeli rušiti grajski zid. Smrtna ura za Turjak je prišla. Po 200 granat in več je padlo na grad na en sam dan in že naslednji dan se je zrušil vogelni stolp, ki je gledal proti Velikim Laščam. Ranjence smo takoj prestavili v spodnje prostore, v stolp, ki je gledal proti Zapotoku in je bil najmočnejši ter najmanj izpostavljen. Po sobah, kjer so bili branilci, je bilo kakor v peklu. Omet, ki je letel s stropa in od zidov se je mešal z dimom granat, v ustih in v nosu smo imeli sam pesek in videti ni bilo mogoče soseda, ki ni bil več kot meter od tebe. Italijanski oficirji so dobro merili in topovi iz tankov so pošiljali granate naravnost skozi okna.

V sredo ponoči je odšla posadka z Zapotoka. Spominjam se, da sem gledal skozi okno, ko je pozno ponoči buknila eksplozija v hribu. Zažgali so, kar niso mogli vleči s seboj. Tedaj smo vsi vedeli, da smo čisto sami, da smo kakor otoček sredi rdečega morja. V gradu 650 mladih mož in fantov, okoli gradu najmanj trikratna premoč in poleg tega topovi in tanki. Vsak izmed nas je vedel, da konec ne more biti več daleč. Toda drobna lučka upanja je v nas še gorela. Zunaj vedo, da se bijemo, našli bodo pot za pomoč. Toda pomoči ni bilo. Zbiti, brez vode smo morali čuti tudi v nočeh, ker so nas skušali minirati. Ranjenci so se množili in dr. Kožuh je imel dela čez glavo. Toda vode ni bilo in zmanjkalo je tudi obvez. Ranjenci so ležali na slami, tihi, vase zamišljeni.

Naj mimogrede omenim eno. Rdeči tisk doma in tudi tukaj se je na široko razpisal o Turjaku. a vsako leto posebej so se ga spomnili kot velike zmage. Pojdite v Rim v beraško palačo, kjer je nekoč vladal

naduti Musollini. Tam je muzej in tam boste lahko brali, kaj je italijanska vojska pripomogla k osvoboditvi Jugoslavije. Mnogo slik boste našli, ki vam pričajo o bratstvu laške soldateske in naših rdečih bratov in med slikami boste našli tudi sliko Turjaka. Črno na belem je razodeto veliko prijateljstvo in mi, ki smo pričeli turjaški borbi, lahko rečemo, da bi brez laških topničarjev Turjak nikoli ne padel. Zame in za mnoge ostanejo moralni zmagovalci Turjaka vaški stražarji, ki so cel teden brez vode in hrane z navadnim orožjem odbijali slovenske rdeče brate in laške vojake, ki so ob svoji kapitulaciji opravili najbolj umazano delo, ki so ga mogli.

Konec blizu

Tako je prišla nedelja, lepa jesenska nedelja in granate so pričele drobiti zid že zgodaj zjutraj. Maševati ni bilo mogoče, ker so bile vse sobe v dimu in je omet letel z zidu kar v plasteh. In kar niso opravile granate iz laških topov, to je zdaj opravil izdajalec. Neki Prajer je s pomočjo vrvi in lestve spravil med šperovce partizana z mitraljezom in nenadoma so se usule krogle na dvorišče. Po lestvi so prilezli drugi, zažgali tramovje, dim je zavil grad in skoz dim so sičale krogle in bile v vse kote. Zadnja borba se je vnela na hodnikih. To zadnjo borbo je vodil moj dragi prijatelj iz Zdenske vasi, Rekarjev France. Toda pritisk je bil presilen in v tej zadnji minuti je rafal prebil temu mlademu idealistu hrbet.

Konec je bil tu. Komandant Perne in ostali so se posvetovali. Grad je gorel, borba bi bila samo še morija. Tedaj so sklenili, da se grad preda, da je vsak v enem tednu storil vse, kar je mogel. Bela zastava se je dvignila.

Bela zastava

Ogenj se je ustavil in vaški stražarji so se pričeli predajati. Psovke, kletvine, kraja in čez vse to dim in ogenj gorečega gradu. „Eviva Italijani,“ so vpili zunaj. Spet drugi: Grad je sezidal slovenski tlačan, podrl ga je slovenski partizan.

V ambulanti se je odvijalo zadnje dejanje. Dr. Kožuh je odhajal in je naprosil Mervarja iz Žužemberka in mene, da prevzameva spisek ranjencev in da ostaneva pri njih. Ostala sva. Moj prijatelj Kadunc je že umiral. Ležal je na nosilih, roke in noge so mu bile že mrtve in govoril je počasi in zelo tiho. V desni je tiščal majhen bel rožni venček. Prvi partizani so zrasli na vratih ambulante in tedaj me je France prosil za vodo. Takoj, ko sva javila stanje ranjencev, sem prosil, da bi smel po vodo. S psovko so mi dovolili. Mučil sem se okoli vodnjaka, toda bila je napolnjena z blatom in opeko. Zajel sem nekaj črne brozge in to nesel Francetu. Takoj zatem so mene in Mervarja pognali skozi vrata. Za nama se je odtrgal vek ranjencev, sprejelo pa naju je divje tuljenje.

Ropanje in vezanje ujetnikov

Pred tankom je stal italijanski tenente, krog njega partizani, ki so ropali naše nahrbtnike. Vzeli so nam denar, prstane in vse, kar je imelo kakšo ceno. Potlej so prinesli telefonsko žico in dolgo vrv. Vezali so nas po dva in dva najprej z žico in potlej na vrv. Moj partner tisto uro je bil tedanji ribniški kaplan Sitar. In nato smo se premaknili. Vsak je osmuknil grmič leščevja, del list v usta, zakaj žeja je bila neznosna. Nekdo je ob nami igral harmoniko in tako smo med psovanjem prišli do Rašice, kjer so nas že čakale žene in starci s škafi vode in s sadjem. V divji jezi je partizan na konju ljudi razpodil, vodo razlil in in sadje raztresel. Žejni in lačni smo prišli do Lašč. Tam se je začelo zasliševanje, bolje rečeno psovanje. Pero Popivoda, Kokalj z Iga, dr. Brilej in še nekateri drugi so se odlikovali in tedaj sem videl, kako daleč more pasti človek. Sklenjeno je bilo: glava za glavo. O amnestiji ni bilo govora in koj drugo noč, dobro se spomnim, da je bilo viharno in je lilo, so v Velikih Laščah ustrelili prvih 64 borcev, med njimi dr. Kožuha, sodnika Zalokarja, oba Rožanca ter vse komandante in oficirje.

Postrelitev ranjencev

V tistem času so bili na Turjaku mrtvi tudi že vsi ranjenci. Postrelili so jih tam pri stari grajski lipi.

V Kočevju

Ostali smo odromali v Kočevje, v nov grad. Tam smo že našli borce iz Grčaric in mi, ki smo prišli v zadnjo celico, smo našli tam Martinčiče, Ilijo Kaliniča, Gognaca in še nekaj drugih. Nova zasliševanja, pogovor z Mikužem, ki je bil že tedaj neduhovnik z duhovniškim posvečenjem. Prišel je kočevski proces in tedaj so na svojo zadnjo pot odromali zadnji tropi, med njimi kaplana Šinkar in Malovrh. V Mozlu nekje so jih zasuli v tisto pusto kočevsko zemljo. Tudi Ilijo Kaliniča, tega preprostega človeka, ki je v celici našel nazaj pot k Bogu, so ubili. In ni imel na celem svetu drugega kakor drobnega otroka, ženo z zlomljeno hrbtnico in žuljave roke. Na bangarje celice, v kateri sva preživela skoraj mesec dni, je zapisal zadnji pozdrav sinčku in ženi.

Tako so se zaprla zadnje strani turjaške zgodbe. Po milosti božji sem ostal živ in danes vam govorim v imenu tistih, s katerimi sem bil skupaj in jih ni več.

Kaj nam govore mrtvi

V njihovem imenu govorim, v imenu mrtvih, ki spe mirno, čeprav ne vemo za njih grobove. Mirno in brez maščevalne misli gledajo na nas, gledajo na to našo emigracijo, v kateri bi bili verjetno tudi oni, ako bi jih smrt ne zatekla sredi borbe.

Kakšna je naša emigracija v očeh teh mrtvih junakov? Kaj jim moremo po vseh teh letih pokazati, kolikokrat smo se jih spomnili? Naši mladini, ki ni doživela vsega tega gorja, se zdi, da naša zgodovina nima ničesar, kar bi mogli pokazati pred tujci. Kaj nismo dolžni naši mladini predložiti to našo najtežjo zgodovino, ji povedati, da smo imeli ljudi mlade, preproste ljudi, ki so že takoj na začetku razumeli in spoznali, kaj je komunizem in kam pelje. Leta in leta so za isto stvar potrebovali veliki narodi. Zdaj pa, če resnico povem, se spomnimo teh svojih preprostih stražarjev samo še na proslavah, enkrat na leto in na prsi samo ob proslavah. Proslava je spomin, ki traja en dan. Narod pred svoje komodne oči. Rečem: narod ne potrebuje ljudi, ki se trkajo na prso samo ob proslavah. Proslava je spomin, ki traja en dan. Narod potrebuje ljudi, ki se na prsa ne trkajo, ampak imajo preteklost v srcu, tako kakor je bila. Samo taki ljudje morejo domovini koristiti. Lahko je vpiti na proslavah, zelo lahko je ploskati, toda delati, to ni lahko in vendar je samo to potrebno in samo to more rešiti narod smrti.

Premalo je, da smo se zbrali todle in se za hip vrnili na turjaški grad, ki danes razpada. Samo takrat, če bomo vsak hip znali težko preteklost postaviti v sedanost in po tem usmerjati naše življenje, samo takrat smo izpolnili, kar naša preteklost od nas terja.

Kaj bi nam imeli reči mrtvi junaki, če bi zdajle stopili v ta Bargov dom. Mislim, da govorim z njih besedami, če rečem tole:

Bratje, ljubite dom, to gnezdo orlov. Ne pozabite, da doma nismo priigrali, da ga naši dedje niso zadeli na loteriji. Ta dom so s krvjo in z znojem gnojili naši dedje in tudi mi smo dali svoj del, ki je večji od vašega.

Ohranite svoj jezik in svoje navade. Ne prodajajte za skledo leče svoje slovenske besede in vaši otroci naj govore, kakor smo mi govorili. Po slovenje smo mi govorili. Po slovenje smo na svojo težko zadnjo uro molili, zakaj jih je toliko med vami, ki ne znajo več.

Bodite bratje v isti cilj zagledani. Zakaj smo takrat znali biti kakor eno, zakaj zdaj za malenkosti strupene besede vlačite iz nožnic in je brat zoper brata za samo senco? Zakaj tako režete in sekate slovensko preteklost, jo sodite in obsojate kakor da ste bili zraven, ko se je slovenska zemlja rodila in rasla? Nič se še niste naučili in še našo dediščino in našo kri boste zapravili.

Tako bi rekli, če bi zdaj prišlo tistih 600 junakov v ta prostor. In bi govorili po pravici. Dragi prijatelji, spomin sem obudil na svoje mrtve prijatelje in znance ta večer. In del tega spomina bi rad preložil tudi v vaša srca. Bili so to naši fantje, naši možje. Stali so na braniku za nas vse in za nas vse so padli.

Svet se danes vrača v obdobje, v katerem smo nekoč živeli. Svoobodni svet se še ni naučil načelnosti, še je barantanje in izmikanje. Lahko se zgodi, da se Turjak ponovi v velikem merilu, da se bo svo-

bodni svet bil na zadnjih barikadah, potem, ko bo z malomarnostjo mirno prepuščal zaledje sovražniku. Prosimo Boga in svoje mrtve, da bi tisti, ki danes vodijo svet, znali na prav način in ob pravem času potegniti črto pod skupek krivic in se odločno postaviti na stran pravice, da se bo svet oddahnil in da bodo naši otroci mogli rasti v miru in svobodi, ne kakor mi, njih očetje, ki nas je tepel tujec in lastni brat.

Ostanimo v zvezi s svojimi mrtvimi in bodimo jim hvaležni za vse, kar so nam dali in zapustili. Slava jim in njih spomin naj bo svetel in čist v naših srcih in v srcih naših otrok.

BOŽIC

KOROŠEC, Argentina

Kakor v odmev hvalnice in pozdrava one noči tam iz betlehemskega brd, so se ustavile naše misli, naša hrepenjenja in želje naše ob jaslicah, kjer je bila rojena Ljubezen, Mir in Svoboda, zavita v plenic revščine in prezira; ob tistem hlevčku tam doma v kotu ali na omari, ob tistih velikih jaslicah v domači cerkvi.

Na žametnem mahu, z moko risanih stezicah, na pastirjih z odlomljeno palico in že zdavnaj brez roke, na ovcah in kozlu, z odbitimi rogovi.

Vsak je imel svoje ime in zgodovino in na vsakega je pripet spomin, ki zagori kakor zvezde v božični noči.

Tam se nam je odkrival nov svet, tuj in neznan, dober in ubog z drobnim Jezuščkom, z zaskrbljeno Marijo in Jožefom, z ubogimi pastirji, pa mrzel in brez srca s trdimi ljudmi in zločincem Herodom.

Tako majhen je bil ta svet iz te betlehemske ograde, pa vendar dovolj velik, da smo našli na njem ljubezen in vero, pa hudobijo, sovraštva in samoljubja.

„Slava Bogu in mir ljudem...“, je bil pozdrav in želja tiste svete noči pred dva tisoč leti.

Pa je vstal Herod v samovolji in bojazni za lastni prestiž ter na pozdrav Ljubezni in Miru odgovoril z zavistjo in umori.

Ta zgodba gre skozi vekove, vse od one noči in od začetka; in naš čas je zajela, še posebno naš čas.

„Ne bom Ti služil, ne bom Te priznal!“

Pod masko svobode in miru prinašajo suženstvo in morijo za vse, ki so jim ovira na poti do samoljubja in oholosti. Ni važna cena za njihov prestiž in za njihov tragičen konec, ki si ga pišejo s svojo slepoto — moderni herodi!

V stoletja se ponavljajo morije nedolžnih in solze izropanih mater. — Moderni herodi!

In v stoletja še vedno odmeva hvalnica in pozdrav iz betlehemskega brd:

POHOD

Proti sedmi zjutraj je šlo, ko je padlo povelje, da vsi v zbor z orožjem in z vso opremo. Vedeli smo takoj, da bo zopet pohod.

Že prejšnji večer so bili sklicani oficirji in vodniki, zdaj so samo še ti dajali kratka povelja deseterjem in tako je vod za vodom, četa za četo šla proti Ponikvam. Krasno januarsko jutro je bilo. Ponoči je padlo precej snega, zdaj je bilo jasno in vse se je svetilo v soncu, kot da je vse posejano s srebrnom. V začetku smo šli v koloni po eden, polagoma so padala še kratka povelja rastojanje in popolna tišina. Tako je bi vsak sam zase zamišljen; k vsem mogočim so romale misli, na dom, na družino, na ženo, otroke, mogoče na dekle, na starše. Jože je prav gotovo mislil na dolenski cviček, kateri se je nam obetal, kajti krenili smo v tisto smer. Lojzetove misli pa so šle tja k Sv. Gregorju, kjer ga je čakalo dekle. Da bi se ne slišalo škrtanje snega in da bi kdaj kdo po nerodnosti ne udaril s čutarico ali s čim drugim v puškino kopto, bi gotovo res bila popolna tišina. Tako pa je šlo vse enakomerno naprej. Tomaž si je popravil mitraljez. Jožeta je nekaj tiščala munticija, katero je nosil na hrbtu za mitraljez, tako je polagoma vedno po malem bentil. Od leve strani nas je pozdravljala Sv. Ana, na desni strani hrib Grmada, na kateri so se pred par dnevi vršili boji.

Zamišljena in trudna je kolona prišla do Šmavra, kjer je bil kratek odmor in počitek. Jože je takoj prišel na svoje, ker tukaj so bile že zidanice in kisli cviček v njih, kar pa je bilo za Jožeta vse sladko. Ko smo si natočili čutarice in omočili žejna grla, smo zopet krenili. To pot je bilo razstojanje še večje, kajti od leve strani je Ojstri vrh precej sovražno gledal na našo kolono.

Že proti večeru smo utrujeni dospeli v vas Podlipo, kjer je naša izvidniška patrola naletela na sovražno patrolo. Nekaj rafalov z mitraljezi in puškami in vse je utihnilo, kot da se ni nič zgodilo. Tukaj je bil malo daljši odmor, kajti v Ajdovcu se je nahajala sovražna brigada. Treba je bilo priti do vasi z dveh strani. Viktor je šel na čelu ene čete na desno, z drugo so poslali mene na levo. Čas napada je bil določen ob polnoči. Pot je bila navkraber, zato smo hodili počasi in tudi mudilo se ni. Od vasi smo se skoro plazili navkraber, kajti pot je bila strma in sovražne zasede blizu. Izenada stopi izza bližnje bukve sovražni stražar. V noč udari kratek „stoj!“ Obstali smo. Komandir je hitro

„Slaav Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“

Sprejmimo ta pozdrav kakor smo ga sprejeli takrat ob jaslicah v hiši ali domači cerkvi in nesimo ga tudi drugim skozi naš čas.

vprašal za odziv in stražar, zmeden kot je bil, je povedal oboje „Čort — hudič“, takoj na to se je četa že pripravila v strelce, še kratek rafal smo dobili iz sovražne zasede, pa Lojzetova brzostrelka in Francetov mitraljez sta hitro prisilila vse k molku. Ob istem času je že tudi Viktor dospel na desnem krilu do sovražnika in tako smo zasedli vas vsi hkrati. Fantje so bili veseli, kajti tako hitrega in uspešnega udara nismo pričakovali. Vas je bila zasedena. Sovražnik je imel nekaj mrtvih, veliko smo dobili ujetnikov in orožja. Vasi Ajdovec sta bili zopet za nekaj časa očiščeni komunistov in v rano jutro je zadonela pesem: Naša borba zato je sveta, dokler gruda ni oteta, v boj v boj v boj za dom v boj in sovragu kletemu smrt...

NA DALJNEM VZHODU

F. iz S.

Že dolga leta se bije neizprosen boj med komunizmom in protikomunističnim taborom. Ta boj je včasih ostrejši, pa zopet začasno potihne, dokler zopet nekje ne bruhne z vsem ognjem na dan. Medtem ko ves svobodni svet že vsa leta po vojni vodi ideološko in propagandno borbo proti komunizmu, v kateri je svobodni svet velikokrat le v defenzivnem stanju, se krvavi boj na Daljnem Vzhodu bije že skoro vsa leta po vojni. Tudi ta boj je več ali manj defenzivnega značaja. Prenekaterikrat je že prišlo do vrhuncev in pričakovali smo nekaj velikega, pričakovali, da je obračun s svetovnim komunizmom pred durmi, pa se je zopet pomirilo in vse nekako potihnilo, vsaj na zunaj. Pri vsem tem nihalnem manevriranju gotovo svobodni svet ne šteje nikakih vidnih uspehov, ne političnih ne vojaških, dočim na drugi strani komunistični tabor skuša počasi pridobiti tla, na katera razširja svoje strašne tipalke.

Nas so in nas morda raznorazne azijske fronte malo ali nič ne zanimajo. Tako je bilo med vojno. Azija je bila pač za nas manj važna, kajti naša usoda se je po našem trdnem prepričanju odigravala na evropskih bojiščih. Vsi naši upi in načrti so sloneli direktno na bojnih uspehih evropskih bojišč. Prav malo nas je brigalo, kako potekajo fronte v Aziji prav malo, kdaj in kako se bo končala vojna na istih, niti nismo mislili na to, da so se največje operacije in najznačilnejši vojaški podvigi odigravali ravno na Daljnem Vzhodu. Danes Evropa nekako spi; svobodni svet skuša zaceliti rane komaj prestale vojne, dočim tretjina narodov ječi v rdečem suženstvu in upa ter čaka rešitve. Podjarmljeni narodi sami ne morejo mnogo storiti, ne morejo se rešiti svojih tiranov, kajti nimajo niti materialnih sredstev za kakršnokoli akcijo, niti moralnih, ki bi jim dali oporo, da bi o osvobodilni akciji sploh mogli misliti. Dogodki na Ogrskem so jasno pokazali, da je vsaka samostojna akcija zapisana poginu in terja strašnih žrtev brez pozitivnih rezultatov. Se-

veda pa s tem še nikakor ni rečeno, da so podjarmljeni narodi, čeprav razočarani in obupani, izgubili vsako upanje na svobodo in se popolnoma predali usodi, da ostanejo večni sužnji. To je posebna točka, o kateri bi se dalo mnogo razpravljati in navajati konkretne dokaze ne samo iz naše rodne domovine, pač pa iz vseh podjarmljenih dežel.

Druga slika pa je v Aziji. Tam na Daljnem Vzhodu stalno gori, kljub vsem žrtvam, kljub vsem razdejanjem iz zadnje vojne, vojna vihra divja dalje. Morda iz istih vzrokov kakor med zadnjo vojno o tem malo razmišljamo in nas presneto malo zanima, kaj se tam dogaja in zakaj narodi Daljnega Vzhoda ne pridejo do miru, ki si ga gotovo tako želijo, kakor vsak drug narod. Morda smo si privzeli prepričanje, da boji, ki divjajo med komunističnim in protikomunističnim taborom na Daljnem Vzhodu za nas niso prav nič važni, še manj pa zanimivi. Kaj pa se nam more zgoditi in kaj nas briga, če se Kitajci ali Korejci ali Malajci med seboj tepejo. Morda smo trdno uverjeni, da izid teh bojov ne bo imel prav nobenega odmeva ali vpliva na nas in naše morda sedaj udobno življenje. Morda, lahko se pa zgodi tudi nasprotno. Tako so premnogi govorili tudi doma ob času španske revolucije, danes in že nekaj let pa vemo, da je španska revolucija, dasiravno so komunisti tam pogoreli, imela prav direktni vpliv na naše razmere v zadnji vojni in jih ima še danes. Ko je gorelo na Koreji, niso padali samo ameriški vojaki, padali so tudi vojaki drugih narodov, da padali so celo naši slovenski fantje... Bojišče je bilo predaleč, boje je bilo treba na vsak način končati in pomiriti ljudi, ki so se razburjali in govorili, „kaj nas briga, kaj delajo Korejci“. Nastala je tišina za ceno izgube prestiža demokratskih velesil in moralnega dobička rdečih. To zatišje je danes podobno napetemu zračnemu balonu, ki lahko vsak čas eksplodira, samo da pride v dotiko z drobno neznatno iglico. Po kratkem pomirjenju je sledila Indokina, pa zopet tišina v korist rdečega tabora. Med vsem tem in še danes pa se vršijo dokaj ostre borbe med nacionalno kitajsko armado in komunisti. Tudi tam so rdeči želi uspehe. Vsa kontinentalna Kitajska je padla v njihove roke kot zrelo jabolko. Začeli so z otočjem in pridobili nekaj neznatnega leta 1954. Demokratične sile na zapadu skušajo za vsako ceno preprečiti spopad večjega stila in so pripravljene popuščati in delati kompromise, tako kakor so jih nekoč delali s Hitlerjem in Japonskim imperijem. Zapad ne more ali noče spoznati komunizma. Težko je prepričati demokratske narode, kaj je komunizem, da ne pozna nobenih kompromisov, ne pozna ne bratov ne sestra, ne drži nobenih obljub in ne bo nikdar odnehal od svojega cilja — dominacije sveta po komunizmu. Lahko se jim danes ugodi in napravi kompromis, toda oni se nikakor ne zadovolje s tem, jutri zahtevajo nekaj novega, vedno več in več. Prav te stvari imamo priložnost opazovati danes in že nekaj let sem na Daljnem Vzhodu.

Že skoro dva meseca rdeča kitajska armada z vso silo obstreljava

obrežna otoka Quemoy in Matsu. Trpljenje in pomanjkanje prebivalcev je strašno in žrtve so velike. Omenjena otoka nimata za nacionalno kitajsko armado na Formozi posebno važnega strateškega pomena, vsaj danes ne, preveč sta izpostavljena in oddaljena od matične enote, imata pa prav gotovo velik moralni in politični pomen. Ako nacionalisti izgube tudi ta dva otoka, ne samo da sploh ni več mogoče misliti na osvoboditev kitajske celine izpod rdečega jarma. Tega se komunisti dobro zavedajo; moti jih že dejstvo, da tik pred njihovimi durmi ždi dobro vežbana nacionalistična vojska in kar je še važnejše, ti trdnjavi in predstraži sta tisti moralni skali, ki držita veliko pokonci. Komunistični načrt je že davno napravljen, njihova agresivna taktika je točno zarisana in do zadnjega detalja izpolnjevana. Kitajski komunisti uživajo pri tem svojem podvzetju tudi vso moralno in materialno podporo vsega komunističnega carstva. Njihov cilj ni samo pregnati nacionaliste iz tega otočja, to je drugorazrednega značaja, kajti zavedajo se, da nacionalisti sami niso v stanju napraviti iz tega otočja večje akcije nasproti kitajski celine, demokratski svet pa jih v takem podvzetju ne bo podprl in tega se oni dobro zavedajo. Njih glavni cilj je politično propagandni. Prvič zdemoralizirati nacionalistične sile in doseči neodpor in naveličanost med njimi, na drugi strani pa ustvariti politično nesoglasje med demokratskim svetom in na ta način oslabiliti njih moralno moč v boju proti svetovnemu komunizmu. Morda je še tretji cilj, priboriti si sedež v združenih narodih, katerega jim dosedaj zapad, vsaj večina, odklanja. Ni dvoma, da je komunistična taktika uspešna, to moremo z lahkoto zaznamovati. Vsak dan lahko slišimo in beremo, kako različna so gledanja zapadnih narodov do obrambe obalnega otočja; še več, kako različna so mnenja o tem med političnimi prvaki v Ameriki sami, da o narodu, ki noče nič slišati o kakem bojnem nastopu, sploh ne govorimo ne. Tako imamo priložnost opazovati politiko cincanja in popuščanja in iskanja novih kompromisov kljub dejstvu, da se je večkrat pokazalo, da je vsak kompromis zamanj, nemogoč. Priznati pa je treba na drugi strani, da so premnogi javni delavci v Ameriki, ki mislijo trezno na vse to, kar se danes dogaja ob kitajski obali. Zavedajo se, da je popuščanje slabost, še več, da je lahko katastrofalno. Zavedajo se, da bi vsako nadaljnje popuščanje na Daljnem Vzhodu v korist komunistov pomenilo nadaljnjo izgubo ameriškega vpliva v svetu in končno, da bo tako popuščanje privedlo do še večje katastrofe. Toda demokratične sile se morajo mnogo ravnati po tem, kakšno je javno mnenje, ako res priznavajo svoj demokratični ustroj.

Če dobro zasledujemo boj nacionalnih sil v Aziji proti komunizmu, bomo z lahkoto ugotovili, da ta boj ne vodijo poveljniki armad in da načrti niso izdelani po nobeni vojaški taktiki, pač pa se ta boj bije po načrtih in taktiki političnih faktorjev, ki seveda mečejo krivdo na vojaške poveljnike, kadar so zaznamovani neuspehi.

Mar nismo vse to in isto mi sami na lastni koži doživljali med zadnjo vojno! Današnji dogodki, kakor tudi naša lastna preteklost nam jasno in glasno govore, da je nesmisel misliti, da bi naši domovini kdo svobodo podaril in kdo za našo svobodo kaj žrtvoval. Svobode nam ne bo nihče na krožniku prinesel. Tako, kakor si jo bodo morali Kitajci sami izvojevati, ako jo bodo hoteli imeti, tako bo tudi z nami in vsemi podjarmljenimi narodi. V tej borbi moremo računati na pomoč velikih le toliko, v kolikor bo naša borba doprinesla k skupni postavki, k skupni borbi proti komunizmu, ki je brez dvoma velikim silam zapada nevaren, ne samo ker ima revolucionarne načrte, ampak tudi zato, ker je prerogel svetovno ravnotežje na svojo stran, v svojo korist. Da, v kolikor bo naša postavka v interesu velesil, v toliko moremo računati nanje, vse ostalo pa je na nas samih, na vsakem zasužnjenem narodu.

Današnji boj nacionalnih sil na Daljnem Vzhodu je važna postavka ne samo za njih, prav tako za vse protikomuniste v svetu. Vse one, ki komunizem poznajo do zadnjega detalja. Zapad danes cinca in išče mirne rešitve, pripravljen je tudi na nove koncesije, samo da se ne zaneti nov svetovni požar, medtem pa se mrzlično pripravlja z novim najmodernejšim orožjem in izrablja vse pridobitve moderne tehnike v bojne svrhe, da bo ob uri, ki pride in mora priti, popolnoma pripravljen, da s čim manjšimi svojimi žrtvami ohrani ne samo svojo svobodo, ampak tudi svoj svetovni vpliv, svoje ravnotežje. Tega se prvaki dobro zavedajo in skušajo pridobiti na času, da bo njihova priprava kompletna in popolna.

Mi nikakor ne moremo brez zanimanja mirno stati ob strani te gigantske borbe, usoda preganjanih je naša usoda, saj smo vendar udje naroda, ki trpi in čaka rešitve. Ne zapravimo in ne zavrzimo naših tradicij in narodovih izročil in stojmo budno na straži. Ne utopimo se in ne mislimo, da smo danes v svetu popolnoma „spravljeni“. Ne pozabimo, da smo bili protikomunisti in imamo s tem pečat, ki nas bo vedno spremljal. Ponosni bi morali biti zato in nadaljevati z bojem tam, kjer so naši junaki končali. Spomnimo se nazaj in dopovejmo si, da srednje poti za nas ni bilo in je tudi danes ni. Boj podjarmljenih narodov je tudi naš boj, dokler naši domovini ne bo zasijalo sonce svobode, pravice in poštenja. Boj je treba nadaljevati z razpoložljivimi močmi in pripomoči s skupnimi silami k temu, da bodo naši domovi zopet svobodni, da bo naš rod dočakal svoje vstajenje in zapel Vsemogočnemu mogočno hvalnico iz vsega grla. Takrat bodo zopet odstranjeni spomeniki postavljeni krvnikom na zemlji, ki so jo ukradli našim očetom. Na njih mestu bodo zopet zrastle svobodni domovi in spomeniki našim pravim nesmrtnim junakom!

Zavedajmo se, da je boj proti komunizmu važen za nas, četudi se bije daleč od nas, kajti gotovo bo imel posledice, ki bodo direktno ali indirektno vplivale na nas. Ne zamahujmo z roko, kaj nas briga, da ne bomo nekoč še bolj razočarani, kakor smo bili.

TABOR BOJEVNIKA

DRUŠTVA BIVŠIH SLOVENSКИH BORCEV

združen s proslavo žrtev komunistične revolucije bo dne 14. decembra 1958 ob 3 popoldne v „Slovenski hiši“ na Ramon L. Falconu 4158, Buenos Aires.

Soborci, to je naš dan! Dan manifestacije naše borbe, dan velikega spomina naših junakov, dan odločnega protesta tiranom naše domovine!

Prideš —?

Ni izgovora tvoji odsotnosti.

Čakamo tebe in tvojega mnenja.

Prideš, kajne!

Odbor

S prihodnjo, novoletno številko pričenjamo zanimivo podajanje doživetij bivšega jugoslovanskega častnika od razpada Jugoslavije do ustanovitve domobranstva.

Njegovo tehtno in nepristransko nizanje dogodkov nam bo osvežilo tesnost in zablodo časa, katerega so znali izrabiti komunisti z lažjo in nasilji.

Poročilo o odkritju spominske plošče padlim žrtvam, ki je bilo v Torontu dne 26. oktobra 1958, bomo objavili v prihodnji številki.

PROŠNA

Lepo prosimo vse naročnike, ki so v zastanku z naročnino, da nujno skušajo priti na tekoče in s tem razbremene skrb uprave v deficitu ob naraščajočih tiskovnih stroških.

Računamo na uvidevnost in razumevanje vseh naročnikov, ki prejemajo list, pa se do sedaj iz kakršnega koli razloga še niso javili niti list zavrnili, da bodo storili svojo dolžnost ter nakazali neporavnano ali pa vrnili prejete številke.

Ker je mnogo naših prijateljev, ki bi radi postali naročniki lista tudi za pretekla letnika, pa jim ga zaradi omejenega števila naklade ne moremo ustreči, prosimo vse naročnike in poverjenike, ki imajo odvišne izvode, da nam jih pošljejo, da moremo želji ustreči.

Vsem, ki so poslali slike, pa jih do sedaj še niso prejeli, sporočamo, da jih dobe v upravi.

ZVEZA S.P.B.
ROMA - Via Siracusa N° 8,

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Urejuje ga uredniški odbor slovenskih protikomunističnih borcev. — Letna naročnina znaša za: Argentino 45 pesav (posamezna številka 4 pese), USA in Kanado 2.5 dolarja. Za ostale dežele tej valuti primerno. — Za uredništvo: I. Korošec, calle 1. No. 510, Berazategui FNGM; za upravo: D. Havelka, Yapeyu 130, San Martín FNGM, prov. Buenos Aires, Argentina.